

УДК 338.48(043.2)

О.І.МІЛАШОВСЬКА,
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри готельно-ресторанної справи,
Т.В.ШИТКОВА
аспірант,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ПРИВАБЛИВОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ

Для формування якісного туристичного продукту та надання якісних послуг необхідним є комплексна оцінка регіону (галузі, сфери), визначення сильних та слабких сторін та оцінка привабливості та потенціалу дестинації.

Привабливість місця призначення часто визначається з урахуванням особливостей або характеристик конкретної території. Так, деякі вчені оцінюють привабливість туристичних дестинацій, досліджуючи наявність існуючих туристичних ресурсів і визначних пам'яток, а інші досліджують саме сприйняття туристами ресурсів та пам'яток.

Відповідно, різний погляд вчених і на методи оцінки привабливості туристичних дестинацій. Можна представити декілька існуючих методів оцінювання привабливості регіонів країни:

1. Методика оцінки туристичної привабливості території на основі позиційно-рангового підходу до об'єктів туризму, які генерують туристичний потік [1]. В даній методиці компоненти трьох рівнів і критерії їх оцінки враховуються в залежності від кількісного та якісного впливу на туристичний потік. Дана методика враховує ієрархію компонентів оцінки:

- перший рівень – об'єкти та події, які приваблюють турпотік (генеруючий компонент);
- другий рівень- супутні та обмежуючі фактори (реалізуючий компонент);
- третій рівень- інформаційне середовище (локалізуючий компонент).

Позиційне ранжування дозволяє врахувати структуру туристичного потоку (місцеві туристи, громадяни країни, іноземні туристи), який генерується об'єктами різного рангу. Даний метод має ряд переваг:

- простота методики оцінки;
- можливість використання як кількісних так і якісних параметрів;
- можливість проведення як реальної (по фактичному турпотіку), так і потенційної оцінки (наприклад, наявні унікальні об'єкти, але по якимось причинам невідомі або не популярні в сучасних умовах);
- дозволяє визначити напрям і можливості збільшення турпотіку та ін.

2. Метод розрахунку агрегованого потенціалу туристичної привабливості території на базі нечіткої логіки з урахуванням фактору сезонності [1]. Даний метод дозволяє проводити розрахунок навіть при наявності лише частини потрібної інформації або у випадку якщо відомості є розмитими, адже інтелект людини дозволяє їй приймати правильні рішення.

На відміну від класичних методів побудови моделей даний метод дає змогу побудувати більш повну і точну модель. Метод дає змогу підприємствам галузі адекватніше обирати напрям та масштаби капіталовкладень при плануванні стратегії діяльності, планування PR-акцій. При побудові потенціалу привабливості території даним методом було враховано фактор сезонності.

3. Експертно-статистичний метод оцінки привабливості території в розрізі районів областей [1]. Експертно-статистичне оцінювання привабливості території дає змогу ефективно оцінити території рекреаційного, оздоровчого та історико-культурного призначення, розширити інвестування в туристичну галузь, а також вдосконалити роботу у туристичному бізнесі. Воно показує існуючу привабливість кожного аналізованого району області відповідно до наявних в його межах туристичних ресурсів, а також дає змогу визначити, які чинники найвагомніше впливають на туристичну привабливість району.

4. Методика оцінювання туристичної привабливості враховуючи тільки основні види туризму [1]. Для оцінки загального рейтингу привабливості враховуються рейтинги привабливості по кожному виду туризму. Максимальна кількість балів по видам туризму також відрізняється в залежності від можливого туристичного потоку, привабленого кожним видом. Критерії оцінки приведені до єдиної системи виміру.

5. Методика проведення розрахунку індексу конкурентоспроможності регіонів [1]

Розрахунок індексу конкурентоспроможності регіону проводиться в чотири етапи:

- визначення рівня розвитку регіону;
- стандартизація значень показників конкурентоспроможності;
- розрахунок субіндексів конкурентоспроможності регіону за групами показників з урахуванням вагових коефіцієнтів відповідно до рівня розвитку регіону;
- розрахунок індексу конкурентоспроможності регіону та формування загального рейтингу конкурентоспроможності регіонів.

6. Методики проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики [1]. Застосовується для визначення результативності реалізації державної регіональної політики. Проводиться шляхом здійснення розрахунків рейтингової оцінки (ранжування) регіонів за кожним напрямом та розрахунку загальної рейтингової оцінки в цілому за всіма напрямами.

Тому, враховуючи наявність різних як вітчизняних, так і зарубіжних методик оцінки привабливості території, доцільно обирати саме ту, яка найповніше зможе охопити кількісні та якісні характеристики дестинації та зможе бути адаптованою до наявних умов.

1. Танкієва Т.А. Методика позиційно-рангової оцінки туристической привлекательности территорий / Т.А.Танкієва, І.Ю.Пономарьова, М.В.Пономарьова // Известия Тульского гос. ун-та. Экон. и юрид. науки. - 2014. - № 5-1. - С. 174-180. 2. Вихлюк Я.І. Використання нечіткої логіки для визначення рекреаційного потенціалу території / Я.І.Вихлюк, О.І.Артеменко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Інформаційні системи і мережі. - 2008. - № 631. – С.45-54. 3. Травка М.Р. Експертно-статистичне оцінювання привабливості території Львівської області / М.Р. Травка // Геодезія, картографія та аерофотознімання. – 2013. - №.77. – С.94-100. 4. Казаков К.П. Оценка туристической привлекательности Самарской области и механизмы ее совершенствования / К.П.Казаков, А.О.Крюкова // Проблемы современной науки и образования. – 2016. - №1(43). – С.131-135. 5. Деякі питання удосконалення системи моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.12.1017 №1029 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1029-2017-n>. 6. Про затвердження Порядку та Методики проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року №856 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2015-n>.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>